

WYROK

W IMIENIU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 lipca 2022 r.

Sąd Rejonowy w Puławach IV Wydział Pracy

w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Magdalena Gałkowska

Protokolant p.o. sekretarza sądowego Katarzyna Łazińska

po rozpoznaniu w dniu 19 lipca 2022 r. w Puławach

sprawy z powództwa R. W.

przeciwko M. G.

o ustalenie istnienia stosunku pracy, wynagrodzenie i ekwiwalent za niewykorzystany urlop wypoczynkowy

1. Oddała powództwo;
2. Nakazuje wypłacić r.pr. P. Ł. ustanowionej z urzędu z sum budżetowych Skarbu Państwa (kasa Sądu Rejonowego w Puławach) kwotę 270 zł (dwieście siedemdziesiąt złotych) powiększoną o obowiązującą stawkę podatku od towarów i usług tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.
3. Nie obciąża powoda kosztami procesu.

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 1 października 2020r., ustanowiona z urzędu dla R. W. w sprawie IVPo 20/19 radca prawny P. Ł., wносиła o: ustalenie, że powoda R. W. łączył z pozwanym M. G. (1) w okresie od kwietnia 2015r. do kwietnia 2019r. stosunek pracy w wymiarze ¼ etatu, zasądzenie na rzecz powoda od pozwanego wynagrodzenia w kwocie 13.257,50 zł za okres od kwietnia 2015r. do kwietnia 2019r. wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia doręczenia pozwu, zasądzenie na rzecz powoda kwoty 832,58 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie tytułem ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy i zobowiązanie pozwanego do wydania powodowi świadectwa pracy.

Na rozprawie w dniu 19 lipca 2022r. powód ostatecznie określił swoje powództwo wobec M. G., w ten sposób, że domagał się ustalenia, iż w okresie od dnia 1 marca 2016r. do 30 kwietnia 2019r. pracował on u pozwanego na podstawie umowy o pracę; pozostałe roszczenia wskazane w pozwie były w całości podtrzymywane.

Pozwany M. G. powództwa nie uznawał w żadnym zakresie i wnosił o jego oddalenie.

Sąd Rejonowy ustalił co następuje:

Powód R. W. był pracownikiem firmy sprzątającej Wschód L. i w ramach tej umowy wykonywał pracę jako pracownik gospodarczy min. sprzątał teren wokół całego budynku, w którym mieścił się Bank (...) S.A. w O. ul. (...) (zeznania powoda słuchanego w trybie art. 299 kpc k.190v-191v). Ok. roku 2015 budynek w którym mieścił się Bank (...) S.A. w O. zakupił M. G., początkowo przez

okres ok. 2 lat bank ten zajmował całą powierzchnię budynku i w ramach umowy najmu pomiędzy bankiem, a M. G., bank administrował całym budynkiem i terenem wokół budynku (zeznania pozwanego M. G. słuchanego w trybie art. 299 kpc k. 191v-192). (...) Bank (...) S.A. zajmował ok.3/4 powierzchni budynku, w pozostałej części tego budynku byli inni najemcy i bank wtedy administrował częścią budynku i terenem wokół tej części budynku, w którym mieścił się bank (zeznania pozwanego M. G. słuchanego w trybie art. 299 kpc). Teren wokół części tego budynku, w której mieści się Bank (...) S.A. jest wyłożony kostką, tam jest parking i przemieszczają się ludzie, a wokół pozostałej części budynku jest trawa (zeznania pozwanego M. G. słuchanego w trybie art. 299 kpc). Ówczesny pracodawca powoda, w związku z tym, że teren dookoła tego budynku, poza częścią dookoła banku, przestał być przedmiotem umowy o sprzątnięcie, którą miał zawarty ówczesny pracodawca powoda, to ten zmniejszył mu wymiar zatrudnienia z 1/2 etatu do 1/4 oraz wynagrodzenie (zeznania powoda słuchanego w trybie art. 299 kpc, zeznania świadka D. C. złożone na piśmie k.93-98, k.130, ustnie k.190-191). Wtedy powód zwrócił się z pytaniem do siostrzeńca swojej żony D. C., który wtedy był dyrektorem Powiatowego Urzędu Pracy w O., o pomoc tj. czy mógłby porozmawiać z M. G., aby powód nadal mógł wykonywać prace porządkowe wokół części tego budynku niezajmowanego przez bank (...).C. rozmawiał z pozwanym na ten temat (zeznania świadka D. C., zeznania pozwanego słuchanego w trybie art. 299 kpc). Pozwany poinformował D. C., że postara się powodowi pomóc (zeznania świadka D. C.). Pozwany rozmawiał z powodem na temat ewentualnej pracy, powód mówił pozwanemu, że w wyniku zmniejszenia jemu wymiaru zatrudnienia u swojego pracodawcy utracił on 220 zł z wynagrodzenia i pozwany powiedział, że ze względu na D. C. pomoże mu i powód będzie wykonywał prace porządkowe wokół części tego budynku niezajmowanego przez bank, a pozwany będzie mu płacił miesięcznie 220 zł (zeznania powoda słuchanego w trybie art. 299 kpc). Powód w momencie rozmowy z pozwanym nie domagał się, aby łączyła ich umowa o pracę (zeznania powoda słuchanego w trybie art. 299 kpc). Powód faktycznie wykonywał prace porządkowe wokół części tego budynku niezajmowanego przez bank, także jego żona pomagała mu wykonywać te prace, było to grabienie liści, koszenie trawy (zeznania powoda słuchanego w trybie art. 299 kpc). Oprócz powoda prace wokół części budynku niezajmowanego przez bank także wykonywali sporadycznie M. R. i P. W. (zeznania świadka M. R. złożone na piśmie k.157-164, ustnie k.178). W okresie od ok. 2018r. do kwietnia 2019r odbywał się remont elewacji tego budynku, teren wokół budynku, także części trawiastej był ogrodzony (dokumentacja fotograficzna k. 182-184, zeznania pozwanego słuchanego w trybie art. 299 kpc, zeznania świadka M. R.). D. C. niejednokrotnie rozmawiał z powodem przy okazji spotkań rodzinnych, czy jest on zadowolony z pracy u pozwanego, a ten potwierdzał (zeznania świadka D. C.).

Pozwany M. G. jest prezesem zarządu spółki (...) sp. z o.o. w L., która w ramach tej działalności prowadzi lokal gastronomiczny w O. ul. (...), zatrudnieni byli tam pracownicy (zeznania świadków: M. R., P. W. - zeznania na piśmie k.105-111, ustnie k.177v, I. W. -zeznania na piśmie k 113-119, ustnie k.177v, zeznania pozwanego słuchanego w trybie art. 299 kpc). Powód nie wykonywał żadnej pracy na rzecz tej spółki w lokalu gastronomicznym w O. ul. (...) (zeznania świadków: M. R., P. W. i I. W., zeznania pozwanego słuchanego w trybie art. 299 kpc).

W maju 2019 powód powiedział D. C., że pozwany jest mu winien pieniądze za wykonaną pracę, D. C. obiecał, że porozmawia o tym z pozwanym, skontaktował się więc telefonicznie z pozwanym, a ten powiedział, aby powód do niego przyszedł i wyjaśni sprawę; powód poinformował następnie D. C., że nie wyjaśnili jednak sprawy z pozwanym, a wtedy D. C. podjął próbę kontaktu z pozwanym telefonicznie i sms (zeznania świadka D. C., wiadomości sms k.186-189).

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił w oparciu o zeznania świadka D. C., które to zeznania sąd obdarzył wiarą w całości, bo w ocenie sądu są one logiczne, spójne i wiarygodne, a świadek, zarówno składając je na piśmie, jak i ustnie, cały

czas przedstawiał taki sam opis stanu faktycznego, a jego zeznania znajdują też potwierdzenie w korespondencji sms toczącej się pomiędzy nim, a pozwanym w 2019r. Zeznania powoda słuchanego w trybie art. 299 kpc sąd obdarzył wiarą, poza jego zeznaniami co do tego, że wykonywał on na rzecz pozwanego czynności porządkowe systematycznie, codziennie, w konkretnych godzinach oraz że czynności te były wykonywane przez niego także poza terenem wokół budynku położonego w O. ul. (...). Zeznania bowiem w tej części są niewiarygodne, nie mają potwierdzenia w zebranym materiale dowodowym w żadnym zakresie. W szczególności nie mają one potwierdzenia w zeznaniach świadków będących pracownikami spółki (...) tj. M. R., P. W. i I. W.. Zeznania tych świadków są spójne, świadkowie ci jednakowo opisują stan faktyczny, a więc zeznania te należy uznać za wiarygodne.

Zeznania pozwanego M. G. słuchanego w trybie art 299 kpc nie zasługują na obdarzenie w części gdy zeznał, iż po rozmowie z D. C. na temat zatrudnienia powoda, nie miał on kontaktu w powodem i nie zgodził się, aby powód, za wynagrodzeniem, wykonywał na jego rzecz prace porządkowe wokół części budynku położonego w O. ul. (...) niezajmowanego przez Bank (...) SA. Zeznania bowiem w tej części są absolutnie sprzeczne z zeznaniami świadka D. C., są też niewiarygodne i sprzeczne z treścią korespondencji sms, którą prowadził on w maju/ czerwcu 2019r. z D. C. w sprawie powoda. W ocenie sądu, gdyby M. G. nie łączyło nic z powodem po roku 2015 czy 2016 tj. gdyby powód nie wykonywał na jego rzecz żadnej pracy, to taką informację podałby D. C. w wiadomości sms, a nie pisał – jak w wiadomości z 13.06 (k.188), że” tak jak się zobowiązał”, to rozmawiał z powodem. W pozostałym zakresie zeznania pozwanego, jako znajdujące oparcie w dowodach zebranych w sprawie , są wiarygodne i zasługują na obdarzenie ich wiarą.

Zeznania świadka J. G. złożone na piśmie k.99-104, k.131-132 i ustnie k.177v nie wniosły nic do sprawy i nie zostały poddane analizie przez sąd.

Sąd Rejonowy zważył co następuje:

Roszczenie powoda o ustalenie, że – jak ostatecznie wskazał, w okresie od 1 marca 2016r. do 30 kwietnia 2019r. pracował on u pozwanego M. G. na podstawie umowy o pracę w wymiarze ¼ etatu, nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie podnieść należy, że roszczenie powoda jest roszczeniem w trybie art.189 kpc, zgodnie z którym, można żądać ustalenia przez sąd istnienia bądź nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy strona ma w tym interes prawny. Warunkiem wystąpienia z powództwem o ustalenie istnienia stosunku pracy jest więc posiadanie interesu prawnego. Interes prawny oznacza obiektywną konieczność (potrzebę prawną) udzielenia ochrony określonej sferze prawnej, gdy powstała sytuacja, która grozi naruszeniem prawa przysługującego uprawnionemu, bądź powstała wątpliwość co do jego istnienia (np. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 22 kwietnia 2016 r., sygn. akt I ACa 37/16). Powód kierując niniejszy pozew niewątpliwie miał interes prawny w sądowym ustaleniu przedmiotowego stanu prawnego, gdyż – jak to wynika z ostatecznie określonych roszczeń, ustalenie stosunku pracy pomiędzy stronami ma istotne znaczenie dla innych roszczeń w przypadku ustalenia, iż powoda z pozwanym łączyła umowa o pracę. Podnieść należy, że w świetle orzecznictwa Sądu Najwyższego nie ma wątpliwości co do tego, że pracownik może mieć interes prawny w domaganiu się ustalenia istnienia stosunku pracy, jeżeli istnieje stan niepewności co do jego sytuacji prawnej (np. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 16 lipca 2009 r., II PK 1/09, wyrok SN z dnia 29.03.2001 r., I PKN 333/00). Ustalenie stosunku pracy warunkuje prawo do niektórych bieżących i przyszłych świadczeń z ubezpieczeń społecznych i innych stosunków pracy, a także rzutuje na ich wysokość. W sporze o istnienie stosunku pracy, żądanie jego ustalenia zawsze stanowi o żywotnym prawie (interesie) powoda pracownika nie tylko aktualnym, lecz i przyszłym, nie tylko w sferze zatrudnienia, lecz i ubezpieczenia społecznego (uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 2009 r., II PK 156/09; LEX nr 577459). Zatem stwierdzić należy, iż powód ma interes prawny w przedmiotowym ustaleniu.

Jak już wyżej podniesiono, powód domaga się ustalenia, że pracował on u pozwanego na podstawie umowy o pracę w wymiarze ¼ etatu w okresie od 1 marca 2016r. do 30 kwietnia 2019r., a pozwany twierdzi, że nie łączyła go z powodem żadna umowa i powód nie wykonywał na jego rzecz żadnej pracy, a on nie płacił mu żadnego wynagrodzenia za wykonaną pracę. Przedmiotem więc niniejszego postępowania toczącego się w tut. wydziale pracy, rozpoznającym

sprawy z zakresu prawa pracy wskazane w art. 476§1kpc, było ustalenie, czy strony łączył stosunek pracy w okresie wskazanym przez powoda.

Przede wszystkim należy zauważyć, że powód wskazuje M. G. jako swojego pracodawcę. Tymczasem zgodnie z art. 3 kp pracodawcą jest jednostka organizacyjna, choćby nie posiadała osobowości prawnej, a także osoba fizyczna, jeżeli zatrudniają one pracowników. Pozwany M. G., co jest bezspornym, zakupił nieruchomość położoną w O. ul. (...) i jako właścicielem budynku umowy najmu. Pozwany zaś nie prowadzi w tym budynku żadnej działalności, nie zatrudnia też pracowników. W ocenie sądu, z zebranego w sprawie materiału dowodowego można ustalić taki stan faktyczny, że pozwany, na prośbę D..C., postanowił pomóc powodowi i wyraził zgodę, iżby ten wykonywał nadal prace porządkowe także wokół części budynku niezajmowanego przez Bank (...) S.A. w O., a pozwany za to będzie mu wypłacał kwotę, którą powód „utracił”, czyli 220 zł. Pozwany wprawdzie temu zaprzecza, w szczególności, że wypłacał powodowi co miesiąc taką kwotę, ale w ocenie sądu, twierdzenia pozwanego w tym zakresie są niewiarygodne, bo nieprawdopodobnym byłoby, aby powód podawał, że otrzymywał od niego taką kwotę, gdyby jej nie otrzymywał, a nadto, co już wyżej sąd podnosił, gdyby M. G. nie łączyło nic z powodem po roku 2015 czy 2016 tj. gdyby powód nigdy nie wykonywał na jego rzecz żadnej pracy, to taką informację podałyby D. C. gdy ten w maju 2019r. prosił pozwanego o wyjaśnienie sprawy powoda, a nie pisałby – jak w wiadomości z 13.06, że tak jak się zobowiązał, to rozmawiał z powodem. W ocenie sądu, faktycznie było tak, że powód wykonywał, w miarę potrzeby, prace porządkowe wokół tej części budynku niezajmowanej przez bank, przy czym nie można powiedzieć, iżby to były czynności wymagające stałego, codziennego, czyli systematycznego ich wykonywania, jako że do obowiązków powoda należała pielęgnacja trawnika, czyli jego skoszenie co jakiś czas i zgrabienie, okresowo przecięz liści, a pozwany za to wypłacał mu ustaloną kwotę. Twierdzenia powoda jakoby wykonywał on inne prace na rzecz pozwanego, w szczególności prace w lokalu gastronomicznym, nie znalazły żadnego potwierdzenia w zebranych materiale dowodowym, a tym samym są gołosłowne. Zresztą pozwanym w sprawie jest M. G., a jak wynika z zebranego w sprawie materiału dowodowego, lokal gastronomiczny w którym powód twierdzi, że wykonywał pracę, jest prowadzony przez spółkę (...) sp. z o.o. w L., a więc M.G. nie mógł być nawet potencjalnym pracodawcą dla osób wykonujących pracę w tym lokalu.

Ustalony - według sądu, fakt że powód niesystematycznie wykonywał prace porządkowe wokół części budynku zakupionego przez pozwanego nie oznacza jednakowoż, że czynił to w ramach umowy o pracę.

Stosunek pracy bowiem - zgodnie z art. 22§1 kp, charakteryzuje się takimi właściwościami jak: dobrowolność zobowiązania, zarobkowy charakter, osobisty charakter świadczenia pracy, podporządkowanie pracownika wyrażające się przede wszystkim w możliwości wydawania pracownikom poleceń dotyczących pracy, stałe godziny pracy, określone miejsce wykonywania pracy, podpisywanie list obecności. Jak już wyżej podniesiono, powód tylko gołosłownie twierdzi, że w okresie od 1 marca 2016r. do 30 kwietnia 2019r. wykonywał on pracę u pozwanego jako pracodawcy, na jego polecenie, codziennie przez ok. 2,5 godziny, a w poniedziałki od 4-4,5 godziny i były to codzienne prace polegające na wykonywaniu prac porządkowych typu koszenie trawy, grabienie liści wokół części budynku położonego w O. przy ul. (...) oraz prace wykonywane w lokalu gastronomicznym polegające na składaniu stołów po imprezach, które odbywały się w weekendy i inne prace zlecane jemu przez P. W.. Jak już wyżej podniesiono, w ocenie sądu, z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że powód tylko wykonywał na rzecz pozwanego M. G. prace porządkowe wokół części budynku, którego ten był właścicielem, a z doświadczenia życiowego można wywieść, że wykonywanie tych czynności nie wymagało żadnej stałości, konieczności codziennego jej wykonywania. Powód wiedział co ma robić, za co pozwany wypłaca mu kwotę pieniędzy, zaś pozwany, co jest bezspornym, nie był w miejscu wykonywania przez powoda tych czynności i nie kontrolował jego pracy, a tym samym praca ta nie była wykonywana pod nadzorem. Zresztą praca ta nie mogła być w pełni wykonywana w okresie gdy elewacja budynku poddawana była remontowi, bo teren był zagrodzony i konieczność pielęgnacji trawnika też była zdecydowanie mniejsza. Zatem absolutnie twierdzenia powoda jakoby codziennie wykonywał on prace porządkowe wokół części tego budynku nie można uznać za wiarygodne.

Zauważyć też należy, że powód wyraźnie podał, że jego nie interesowało zawarcie z pozwanym konkretnie umowy o pracę, bo wtedy przebywał na rencie, a potem na emeryturze. W tym miejscu podnieść należy, iż o wyborze

rodzaju podstawy prawnej zatrudnienia decydują zainteresowane strony (art. 353¹ kc w zw. z art.300kp), kierując się nie tyle przesłanką przedmiotu zobowiązania, ile sposobu jego realizacji (OSNAPiUS 21/01,poz.637). Zatrudnienie nie musi mieć charakteru pracowniczego i praca może być wykonywana na podstawie umów cywilnoprawnych a decydujące znaczenie ma zamiar ukształtowania w określony sposób treści łączącego strony stosunku prawnego , zamiar towarzyszący zawarciu i kontynuowaniu stosunku umownego. W myśl art.65§2 kc w umowach należy badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu. Zasada swobody umów art. (353¹ kc) polega w pierwszej kolejności na możliwości wyboru przez strony rodzaju stosunku prawnego, który będzie je łączył. Jak już wyżej podniesiono, powód nie podał, iż jego wołą w momencie podejmowania rozmów na temat pracy oraz w momencie rozpoczynania pracy na rzecz pozwanego było zawarcie konkretnie umowy o pracę.

Nadto zauważyć należy, że powód najpierw pozwie podał, iż domaga się ustalenia, że był pracownikiem pozwanego od kwietnia 2015r., a potem w trakcie przesłuchiwania go w charakterze strony zmienił datę początkową na 1 marca 2016r. i też nie był do końca pewnym, że wtedy zaczął wykonywanie czynności na rzecz pozwanego. Także w treści uzasadnienia pozwu powód wskazał, że wykonywał prace na rzecz pozwanego w budynku położonym w O. przy ul. (...), podczas gdy pozwany nie miał nic wspólnego z tą nieruchomością. Te fakty świadczą niewątpliwie o tym, że powód nawet nie potrafił, formułując pozew do sądu, podać wiarygodnych danych, co ma oczywiście wpływ na ocenę wiarygodności opisu stanu faktycznego podawanego przez niego, a nie popartego żadnymi wiarygodnymi dowodami.

Wobec powyższego sąd orzekł jak w sentencji. Konsekwencją oddalenia żądania powoda ustalenia, iż łączyła go z pozwanym umowa o pracę w okresie od 1 marca 2016r. do 30 kwietnia 2019r. w wymiarze 1/4 etatu było oddalenie żądania zasądzenia na jego rzecz wynagrodzenia za pracę w ramach umowy o pracę zawartej na 1/4 etatu, ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy i żądanie wydania świadectwa pracy.

O kosztach sąd orzekł w oparciu o przepis art. 102k.p.c., który to przepis ustanawia zasadę słuszności, będącą odstępstwem od zasady odpowiedzialności za wynik procesu. Jest to rozwiązanie szczególne, nie podlegające wykładni rozszerzającej, wymagające do swego zastosowania wystąpienia wyjątkowych okoliczności. Do okoliczności branych pod uwagę przez sąd, przy ocenie przesłanek zastosowania dyspozycji omawianego przepisu, zaliczyć można nie tylko te związane z samym przebiegiem postępowania, ale również dotyczące stanu majątkowego i sytuacji życiowej strony. Taka właśnie sytuacja zaistniała w okolicznościach niniejszej sprawy.

Orzeczenie o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu uzasadnia przepis §15 ust 1 pkt 1 i 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz.U. z 2019r, poz. 68).

Zarządzenie: odp. wyroku z uzasadnieniem doręczyć za pośrednictwem P.I. pełn. powoda.